



**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla

**Murat BAKAN**

**İzmir Milletvekili**

*M. Bakan*

İzmir-Menderes İlçesi Efemçukuru Mahallesi'nde 2011 yılında Kanadalı Eldorado Gold'un Türkiye uzantısı Tüprag firması tarafından işletmeye açılmıştır. Su fakiri olan İzmir'de içme suyu ihtiyacının yüzde 40'ını sağlayan Tahtalı Barajı'nı tehdit etmesinin yanı sıra yaklaşık 300 bin kişinin içme suyu ihtiyacını karşılayacak olan Çamlı Barajı'nın yapımına madenin hemen yanında olduğu gerekçesiyle izin verilmezken kapasite artışı projesine ise bakanlığınız tarafından 'ÇED olumlu' kararı verilmiştir.

İZSU Genel Müdürlüğü'nün Efemçukuru Altın Madeni Kapasite Artışı projesine karşı hukuki zeminde yürüttüğü çevre mücadelesine İzmirli avukatlar ve bölgede yaşayan yurttaşlardan oluşan 'Efemçukuru için El Ele Hareketi' sivil inisiyatifi de dahil olmuştur. Efemçukuru köyü sınırları ve Çamlı Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanı içindeki projesine yönelik verilen "ÇED olumlu" kararının iptali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılan davada ise geçtiğimiz Haziran ayında yeni bir aşamaya geçilmiştir. Madenin kapasite artışına ilişkin "ÇED olumlu" kararının hukuka uygunluğu yönünden mahkemenin gerekli incelemeyi yapmadığını belirten Danıştay 6. Dairesi, İZSU'nun temyiz talebini haklı bulmuştur. Madenin çevreye vereceği olası zararlara ilişkin yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar vermiştir. Bu karar yönelik keşif ise 16 Ekim 2020 tarihinde yapılacaktır.

Bölgenin kayaç yapısı ve işletmedeki zenginleştirme işlemi nedeniyle maden işletmesinin ağır metal kirliliği yarattığını, bu nedenle bölgenin yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kirlendiğini, yörenin bitki ve orman örtüsünün zarar gördüğünü; madenin yarattığı kirliliğin 2015 yılında

Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki bilim insanlarının birlikteliği olarak bölgede yaptıkları çalışmalar sonrasında hazırladıkları raporla da kanıtlanmıştır. Hatta bu rapor sayesinde İzmir 1. İdare Mahkemesi tarafından firmanın istediği kapasite artırımı talebi reddedilmiştir. Aradan geçen bu 5 yıl boyunca maden çalışmasına devam ederken su havzasındaki kirlilik de eğer, dönüşü olmayan çevre sorunlarını arttırmıştır. Çünkü tespit edilen kirlenme, bölgenin çevre sağlığını geri dönüşü olmayacak derecede bozacak ağır metal kirlenmesidir.

Hal böyleyken ve projenin açık bir şekilde doğaya ve çevreye zarar vereceği ortadayken; bölgede yaşayanlar projeye karşı hukuki mücadelesini sürdürürken verilen ÇED olumlu kararını anlamak mümkün değildir.

Bu bağlamda;

1 - Aynı firma tarafından 2025 yılında kapasite artırımına gidilmiş ve bakanlığınız tarafından yine ÇED olumlu kararı verilmiştir. Süreç mahkemeye taşınmış ve madenin yarattığı kirlilik 2015 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki bilim insanlarının birlikteliği olarak bölgede yaptıkları çalışmalar sonrasında hazırladıkları raporla da kanıtlanmıştır. Hatta bu rapor sayesinde İzmir 1. İdare Mahkemesi tarafından firmanın istediği kapasite artırımı talebi reddedilmiştir. Bölgede yaşayanların kapasite artırımına yönelik itirazları ortadayken bakanlığınız tarafından ÇED olumlu karar hangi gerekçeyle verilmiştir? Bakanlık olarak bölgede yaşayan vatandaşların itirazlarını dikkate aldınız mı? Bu konudaki çalışmalarınız nelerdir?

2 - Kapasite artırımının gerçekleşmesi halinde Efemçukuru'ndaki su kaynaklarının ağır metal kirlenmesine maruz kalma olasılığına karşı bakanlığınız tarafından hangi önlemler alınmıştır?

3 - Efemçukuru su kaynaklarının ağır metal kirlenmesine maruz kalması halinde İzmir'in temiz içme suyunu nereden ve nasıl temin edeceği noktasında bakanlığınız tarafından nasıl bir eylem planı hazırlanmıştır? Bu plana göre atılacak adımlar nelerdir?

4 - Söz konusu madenin bölgede tarımın, toprağın, suyun ve havanın kirliliğine etkisinin ve bölge insanının sağlığının bundan nasıl etkileneceğine yönelik; geçmişte benzer projelerin sonuçları da göz önünde bulundurularak bakanlığınız tarafından hazırlanan raporda bir değerlendirilmede bulunulmuş mudur?